

Хүүхдийн нас баралтад нөлөөлөх нийгэм-эдийн засгийн хүчин зүйлс

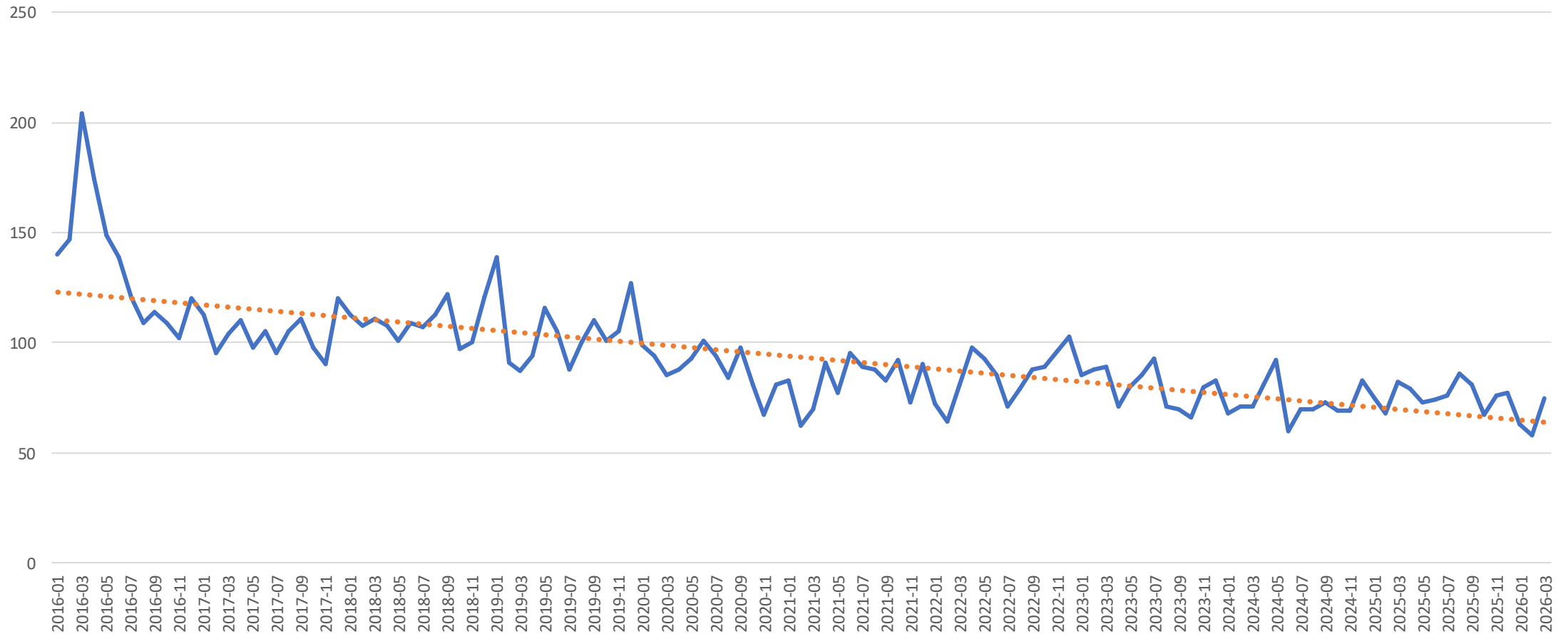
Л.Хоролсүрэн, Ph.D., Дэд профессор

2024.04.24

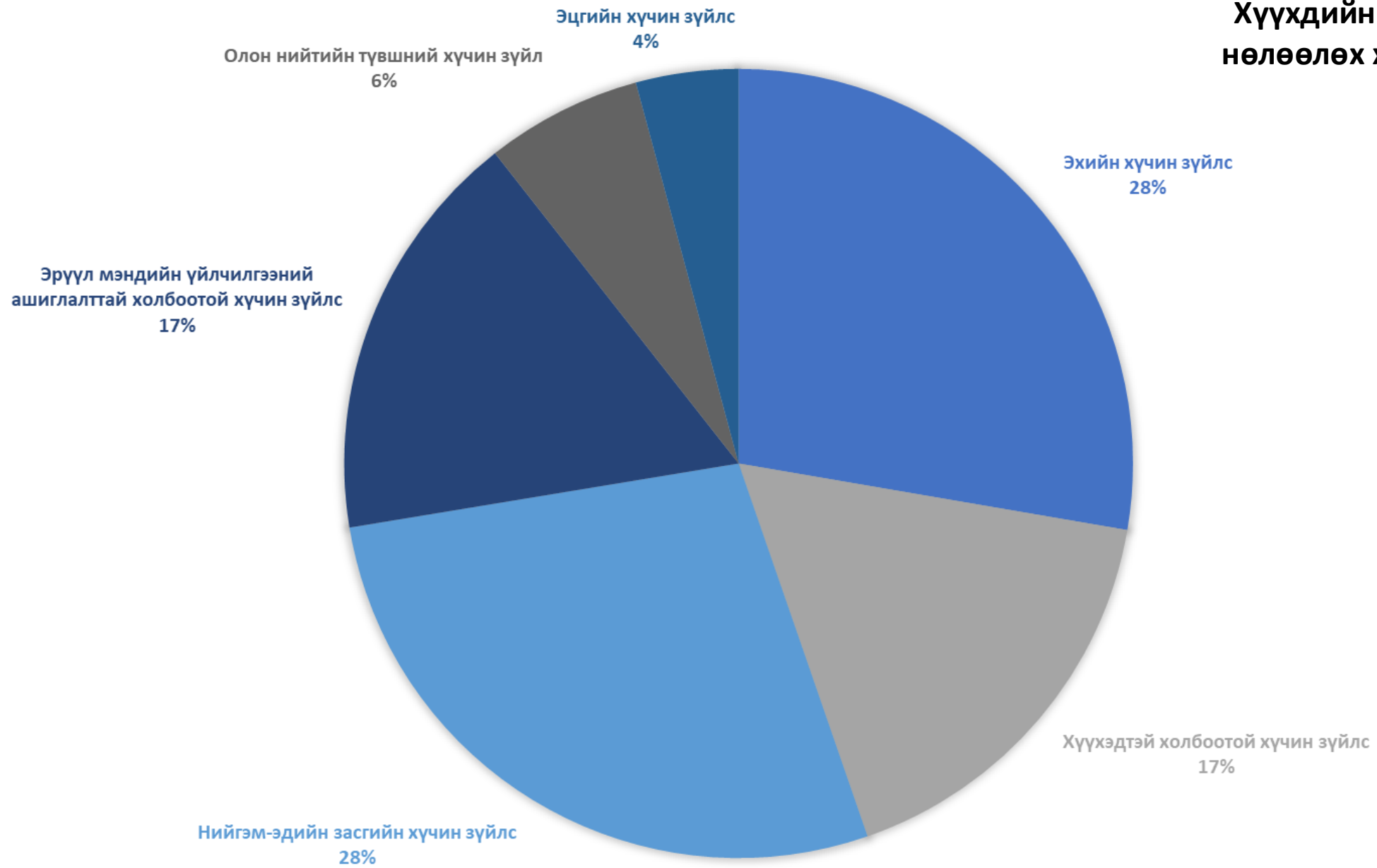
Агуулга

- 0-5 насны хүүхдийн нас баралтын өнөөгийн түвшин
- Нийгэм-эдийн засгийн хүчин зүйлсийн нөлөө
 - Орлогын түвшин
 - Эхийн боловсролын түвшин
 - Газарзүйн байршил
 - Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмж

0-5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралт, 2016-2026, сараар, бодит тоо

Хүүхдийн эндэгдэлд нөлөөлөх хүчин зүйлс

ХҮҮХДИЙН НАС БАРАЛТАД НӨЛӨӨЛДӨГ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

ЭХТЭЙ ХОЛБООТОЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Эхийн нас
- Эхийн боловсрол
- Эхийн эрүүл мэнд (цус багадалт, архаг өвчин)
- Жирэмсний үеийн хүндрэл
- Төрөхийн өмнөх хяналт

ХҮҮХЭДТЭЙ ХОЛБООТОЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Хүйс
- Төрөх жин (бага жинтэй төрөлт)
- Дутуу төрөлт
- Төрөлхийн гажиг
- Хоол тэжээлийн байдал

НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Орлогын түвшин
- Ядуурал
- Ажил эрхлэлт
- Эцэг эхийн боловсролын түвшин
- Амьдрах орчны нөхцөл

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АШИГЛАЛТТАЙ ХОЛБООТОЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Төрөхийн тусламж үйлчлэгэв
- Төрсний дараах хяналт
- Вакцинжуулалт
- Эмчилгээний хүртээмж
- ЭМҮ-ийн чанар

ОЛОН НИЙТИЙН ТҮВШНИЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Боловсролын түвшин
- Нийгмийн дэмжлэг
- Соёл, зан заншил
- Жендерийн тэгш байдал
- Олон нийтийн эрүүл мэндийн хөтөлбөрүүд

ХҮҮХДИЙН НАС БАРАЛТ

ЭЦГИЙН ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Эцгийн нас
- Эцгийн боловсрол
- Эцгийн эрүүл мэнд
- Гэр бүлийн оролцоо
- Тамхи, архи болон бусад хорт зуршил

ОРЧНЫ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

- Цэвэр ус, ариун цэврийн хүртээмж
- Агаарын бохирдол
- Амьдрах орчны аюулгүй байдал
- Орчны бохирдол, хог хаягдал
- Уур амьсгалын өөрчлөлт

ҮНДСЭН ШУУД ШУУД БУС ШАЛТГААНУУД

Халдварт өвчин

Хоол тэжээлийн дутагдал

Төрөх үеийн хүндрэл

Дархлаажуулалтын дутагдал

Осол гэмтэл

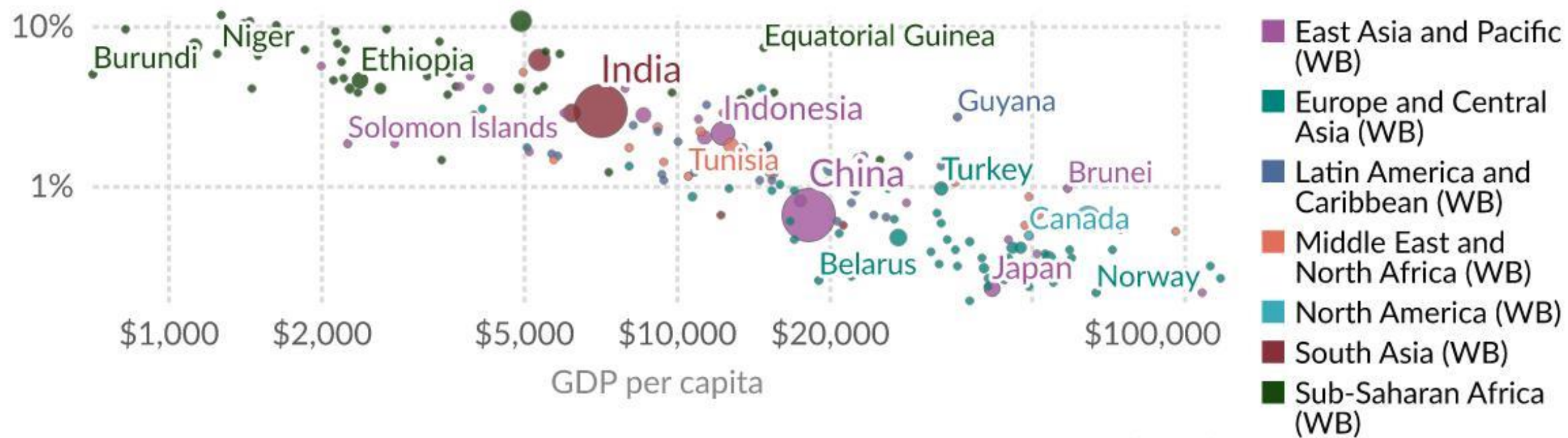

Хүүхдийн амьдрал, эрүүл мэнд

Child mortality vs. level of prosperity, 2022

Countries below the grey line achieve better child health than predicted by their income. Countries above the line achieve better health than predicted.

Child mortality

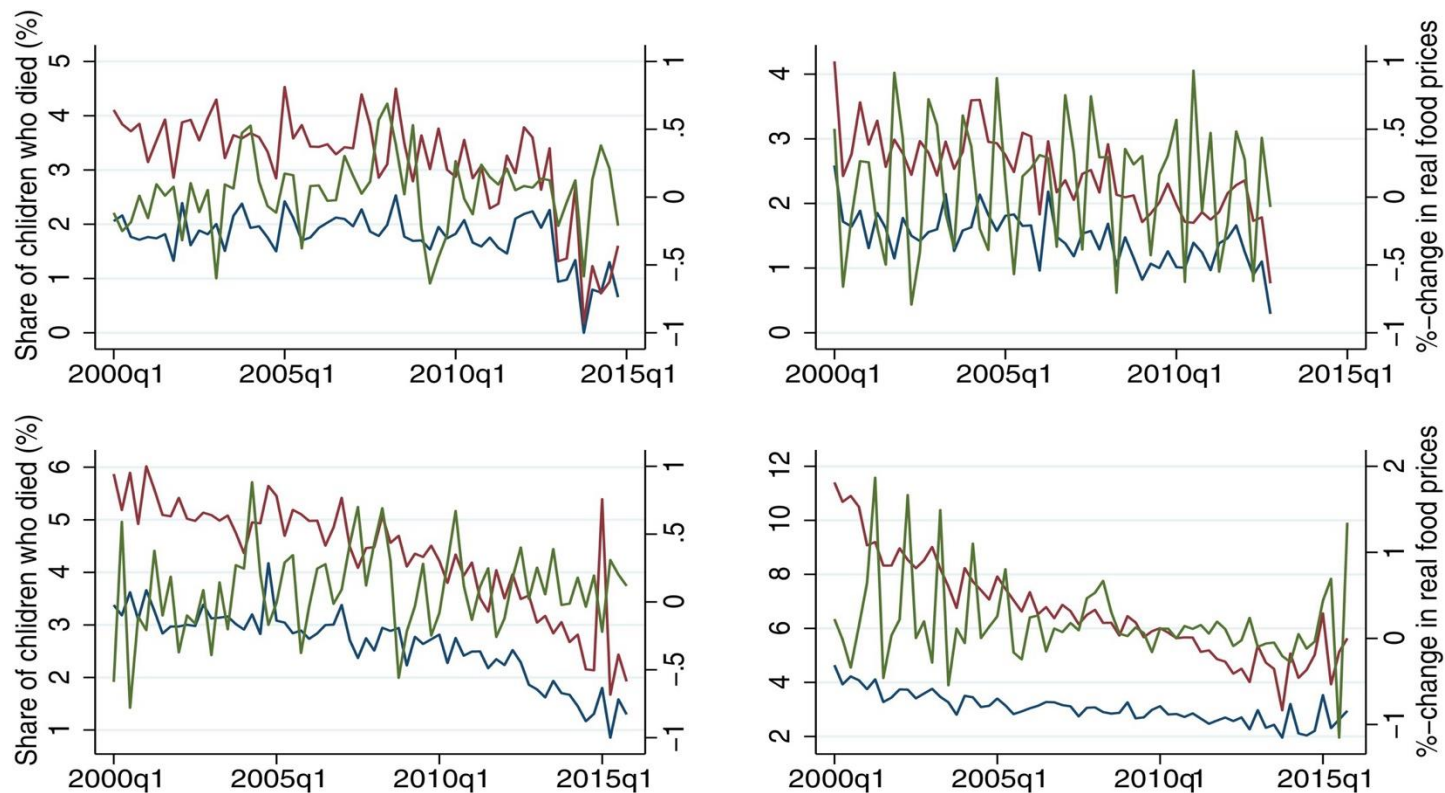
Data source: United Nations Inter-agency Group for Child Mortality Estimation (2024); Our World in Data; World Bank (2023)

OurWorldinData.org/child-mortality | CC BY

1.4B

Circles sized by Population (historical)

Хүнсний үнийн өсөлт ба хүүхдийн нас баралт

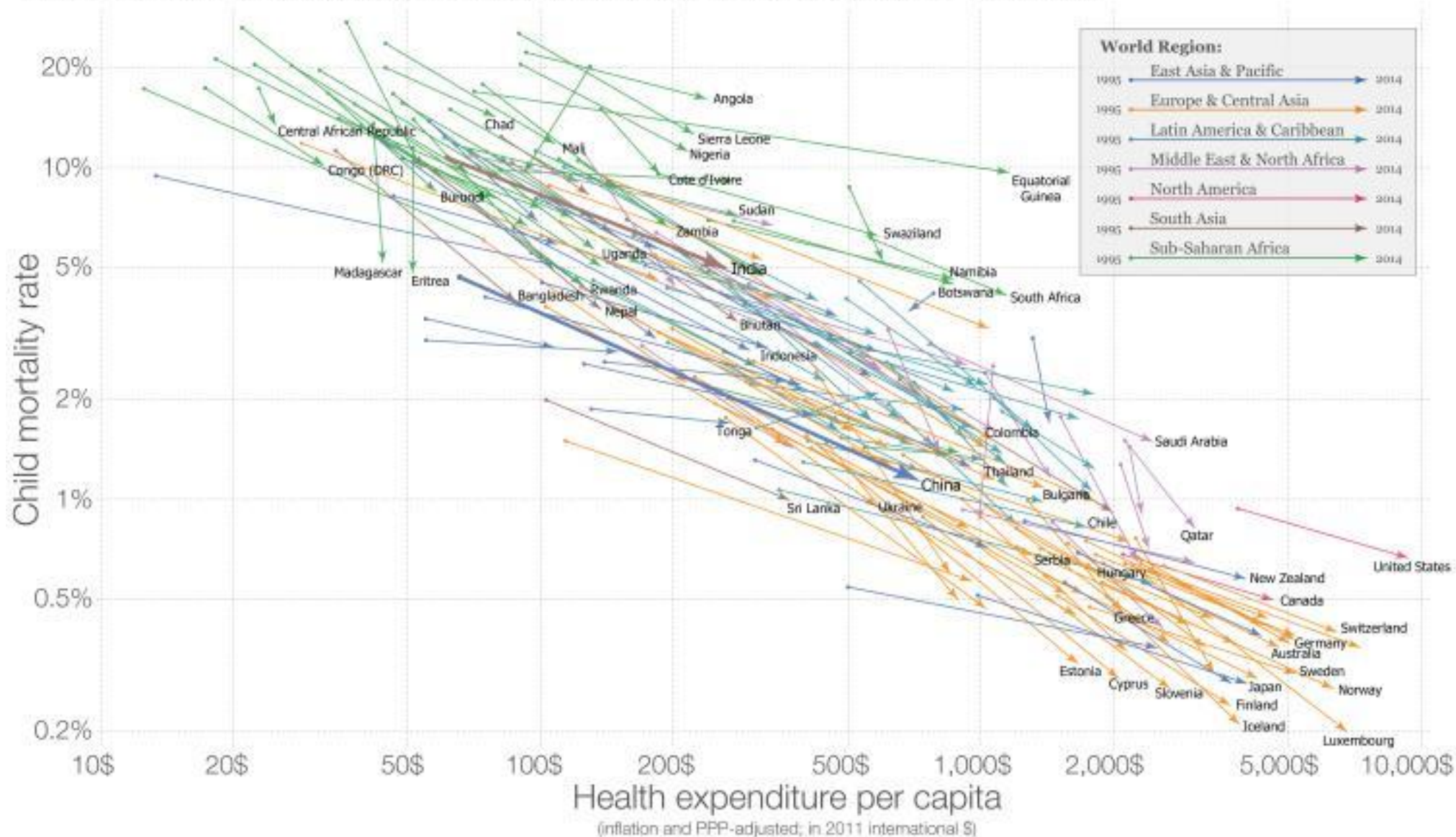

- Хүнсний үнийн нэг хувийн өсөлт нь
- Нярайн эндэгдлийн түвшин 0.83 хувиар
 - 1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшинг 0.80 хувиар
 - 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшинг 0.64% хувиар нэмэгдүүлнэ.

Fewer children die as more money is spent on health

The arrows show the change for all countries in the world, from 1995 (earliest available data) to 2014 (latest available data). [Not all countries are labelled]

- Child mortality is the share of children that die before their 5th birthday.
- Total health expenditure is the sum of public and private health expenditures. It covers the provision of health services (preventive and curative), family planning activities, nutrition activities, and emergency aid designated for health but does not include provision of water and sanitation.

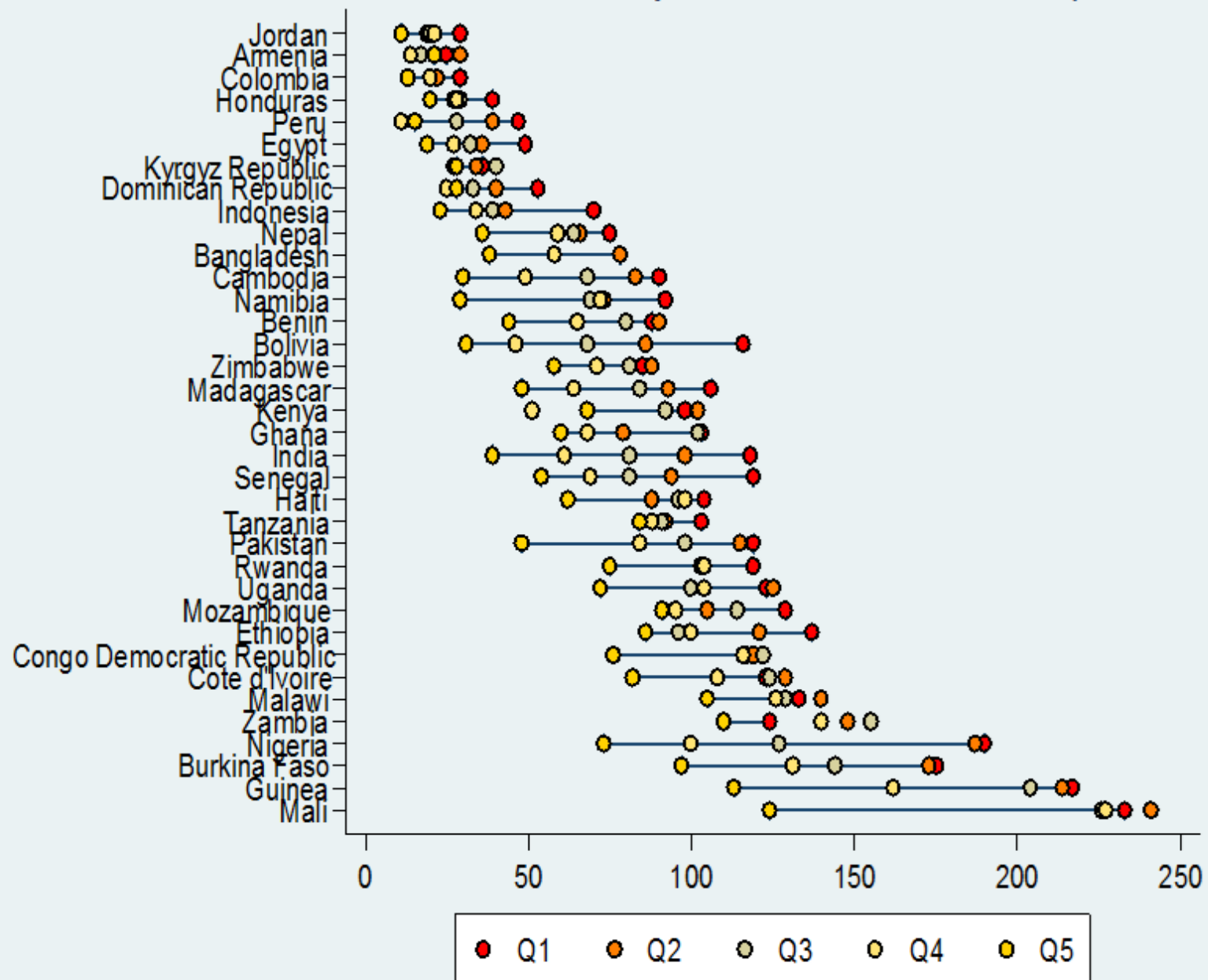

Data source: World Bank

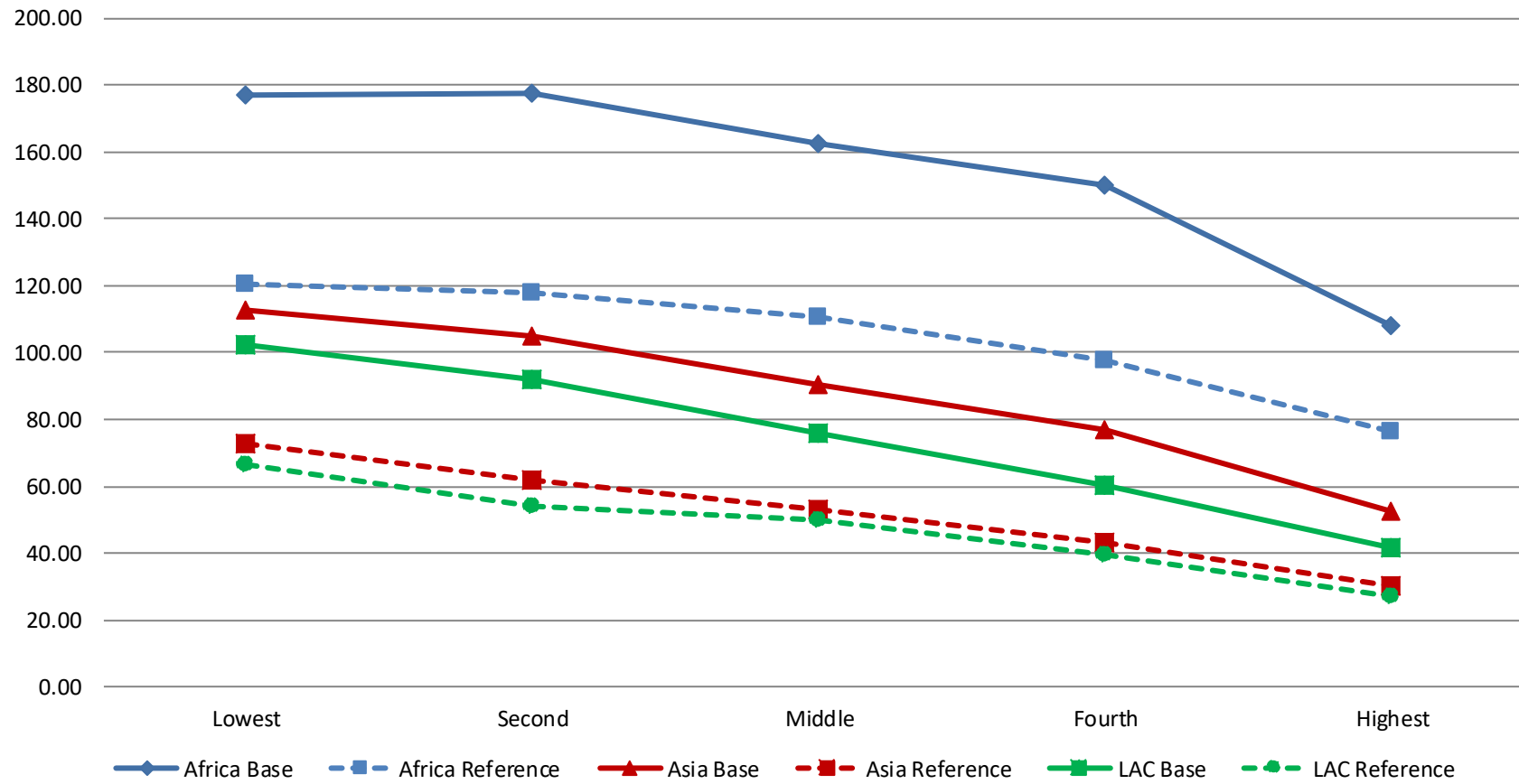
The interactive data visualization is available at OurWorldinData.org. There you find the raw data and more visualizations on this topic.

Licensed under CC-BY-SA by the author Max Roser.

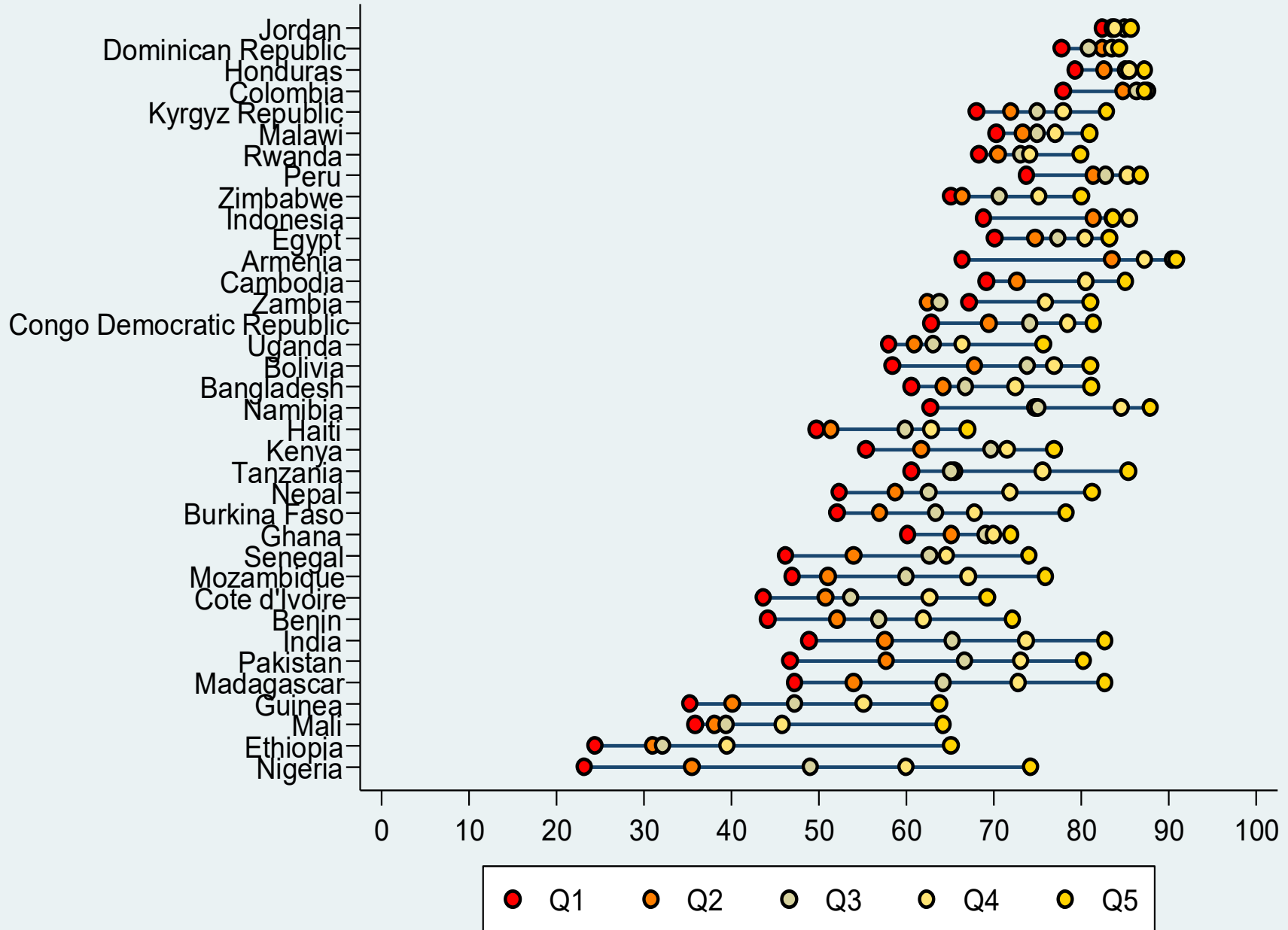
Under-Five Mortality rate for different wealth quintiles

5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, өрхийн орлогын түвшингээр

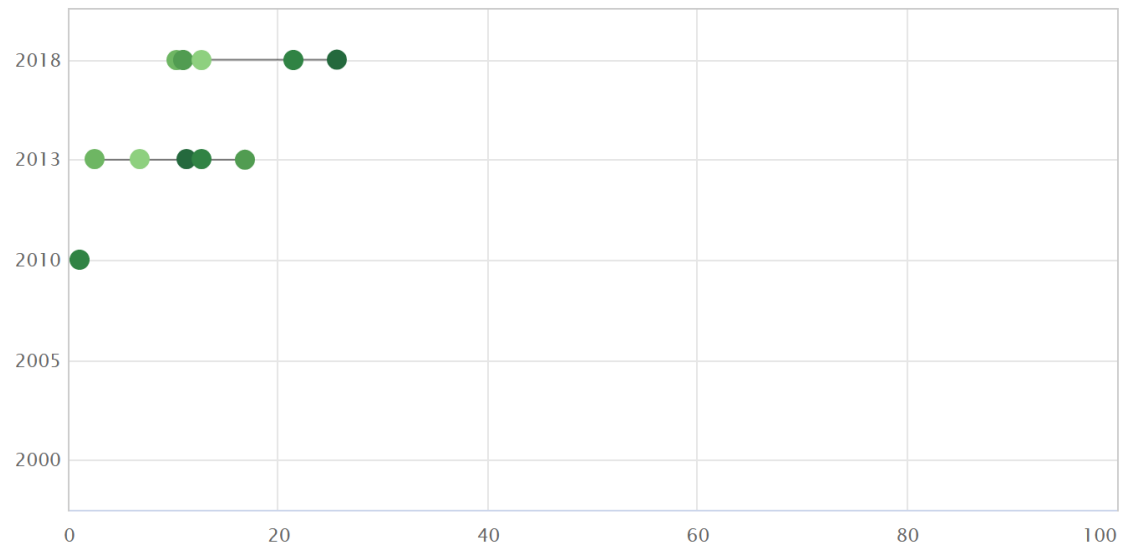

Composite Coverage Index for different wealth quintiles

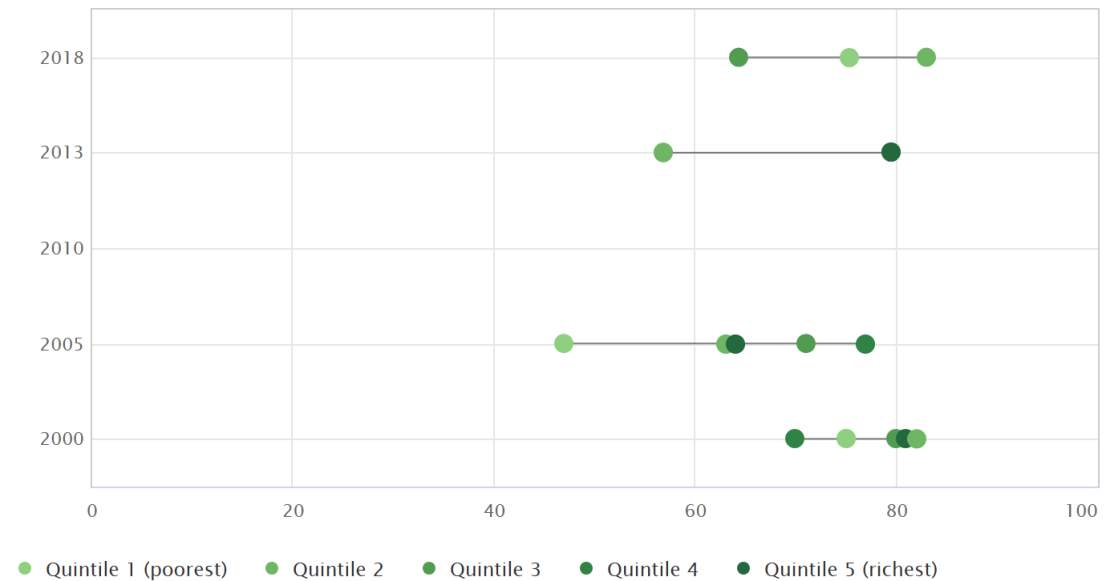

Эмнэлгийн тусламжийн хамралт, орлогын ТҮВШИНГЭЭР

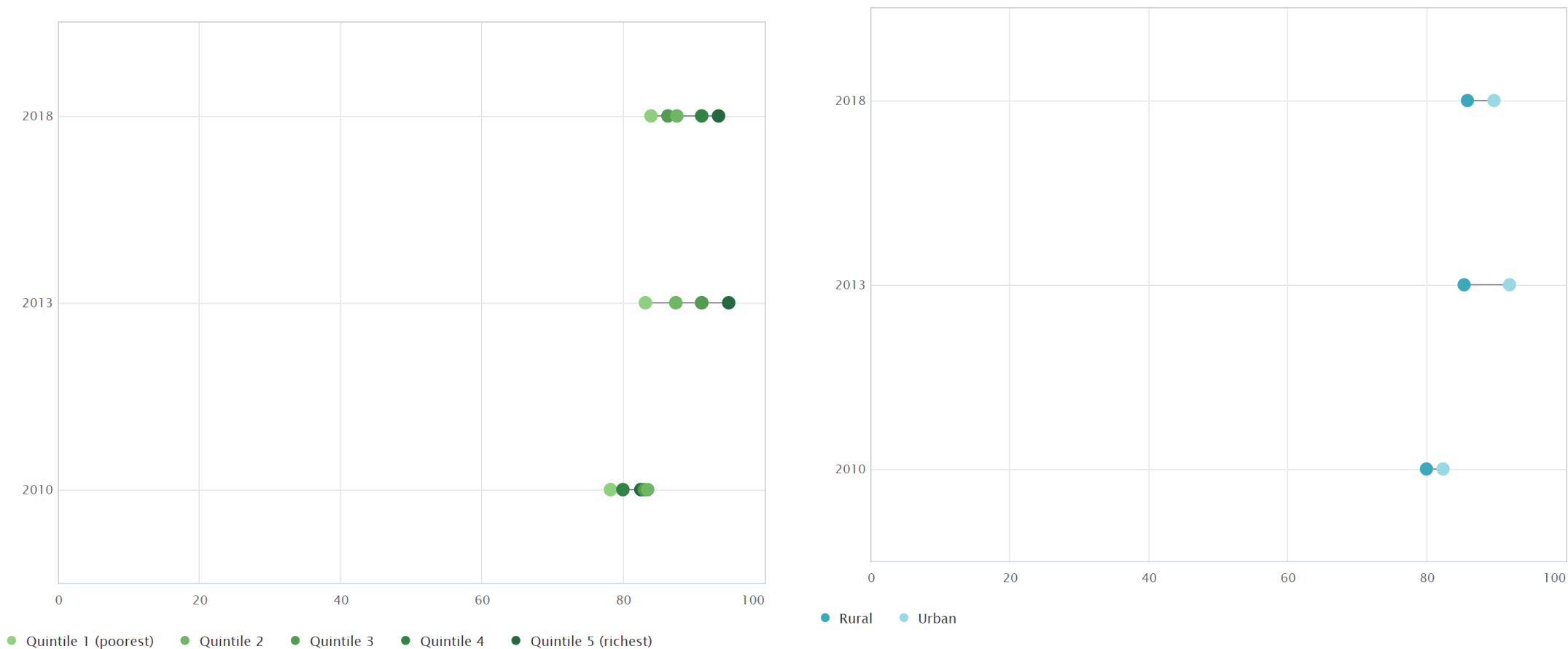
Хатгалгаа өвчний үед мэргэжлийн эмчид хандах

Гүйлгэлт, суулгалтын үед шингэн нөхөх

Жирэмсэний хяналтад хамрагдалт, орлогын түвшин ба хот, хөдөөгөөр

ОРЛОГЫН ТҮВШИН

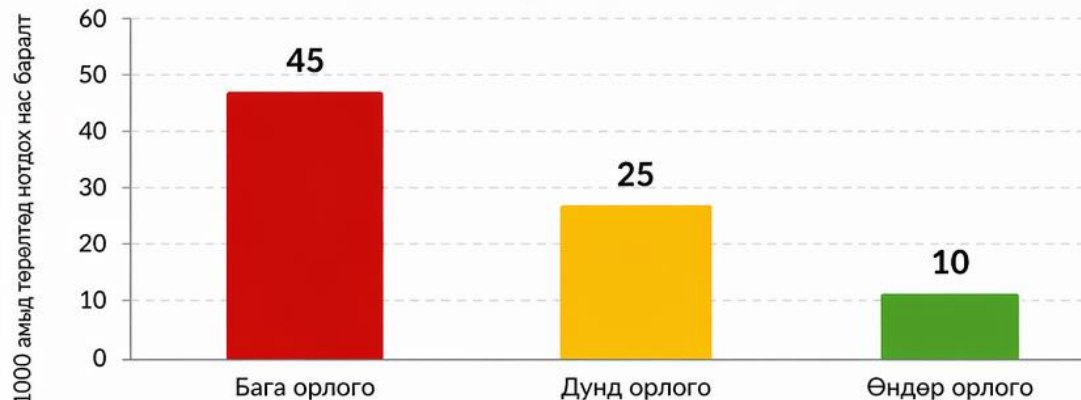
Бага орлоготой
өрхөд нас баралт
өндөр

OR = 2.3
(95% CI: 1.5–3.4)

Орлогын түвшин ба 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин

(1000 амьд төрөлтөд ногдох нас баралт)

Бага орлоготой өрхүүдэд хүүхдийн нас баралт
4–5 дахин өндөр байна.

ЭХИЙН БОЛОВСРОЛ

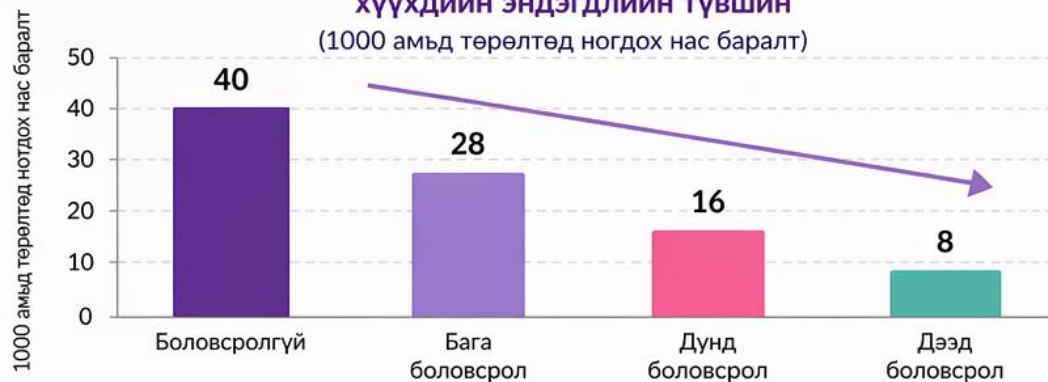
Боловсрол багатай
эхчүүдийн хүүхдийн
эндэгдэл өндөр

Дунд боловсролгүй →
OR = 1.8
(95% CI: 1.2–2.6)

Эхийн боловсролын түвшин ба 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин

(1000 амьд төрөлтөд ногдох нас баралт)

Зөв мэдлэг

Зөв практик

Хүүхдийн амьдрал
хамгаалагдана

Дүгнэлт

- Эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшинг дээшлүүлэх
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх
- Эрүүл мэндийн зардлыг нэмэгдүүлэх